

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2019. gada 6. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Būvdarbu, piegādes un pakalpojumu publiskā iepirkuma procedūras – Direktīva 2014/24/ES – 10. panta c) punkts un d) punkta i), ii) un v) apakšpunkts – Spēkā esamība – Piemērošanas joma – Šķirējtiesas un samierināšanas pakalpojumu, kā arī atsevišķu juridisko pakalpojumu izslēgšana – Vienlīdzīgas attieksmes un subsidiaritātes principi – LESD 49. un 56. pants

Lietā C-264/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa, Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 29. martā un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 13. aprīlī, tiesvedībā

P. M.,

N. G.d.M.,

P. V.d.S.

pret

Ministerraad,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*] (referents), tiesneši K. Likurgs [*C. Lycourgos*], E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*],

ģenerālvokāts: M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- P. M., P. V.d.S. un N. G.d.M. vārdā – *P. Vande Castele, advocaat*,
- Beļģijas valdības vārdā – *J.-C. Halleux* un *P. Cottin*, kā arī *L. Van den Broeck* un *C. Pochet*, pārstāvji, kam palīdz *D. D’Hooghe*, *C. Mathieu* un *P. Wytinck, advocaten*,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vlácil*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- Grieķijas valdības vārdā – *M. Tassopoulou, S. Papaioannou* un *S. Charitaki*, pārstāves,
- Kipras valdības vārdā – *D. Kalli* un *E. Zachariadou*, pārstāves,
- Eiropas Parlamenta vārdā – *A. Pospíšilová Padowska* un *R. van de Westelaken*, pārstāvji,
- Eiropas Savienības Padomes vārdā – *M. Balta* un *F. Naert*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *L. Haasbeek* un *P. Ondrůšek*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV 2014, L 94, 65. lpp.), 10. panta c) punkta un d) punkta i), ii) un v) apakšpunkta spēkā esamību.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp P. M., N. G.d.M. un P. V.d.S., no vienas puses, un *Ministerraad* (Ministru padome, Beļģija), no otras puses, par to, ka saskaņā ar Beļģijas tiesisko regulējumu, ar ko transponēta Direktīva 2014/24, atsevišķi juridiskie pakalpojumi ir izslēgti no publiskā iepirkuma procedūrām.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2014/24 1., 4., 24. un 25. apsvērumā ir noteikts:

“(1) Publisko līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai, ko īsteno dalībvalstu iestādes vai ko īsteno to vārdā, ir jāatbilst [LESD] principiem un jo īpaši brīvas preču aprites principam, brīvībai veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvībai, kā arī no tiem izrietošajiem principiem, proti, vienlīdzīgai attieksmei, nediskriminācijai, savstarpējai atzīšanai, proporcionalitātei un pārredzamībai. Tomēr attiecībā uz publiskiem līgumiem, kas pārsniedz konkrētu vērtību, būtu jāizstrādā noteikumi, kas koordinē valstu iepirkuma procedūras, lai nodrošinātu, ka minētie principi tiek īstenoti praksē un ka publiskais iepirkums tiek atvērts konkurencei.

[..]

- (4) Arvien dažādākie publiskās rīcības veidi nosaka nepieciešamību precīzāk definēt pašu iepirkuma jēdzienu. Minētajam precizējumam tomēr nevajadzētu paplašināt šīs direktīvas darbības jomu salīdzinājumā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 2004/18/EK [(2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV 2004, L 134, 114. lpp.)] darbības jomu. Savienības publiskā iepirkuma noteikumu mērķis nav aptvert visus publisko līdzekļu izmaksas veidus, bet gan tikai tos, kuri, izmantojot publisko līgumu, vērsti uz būvdarbu, piegāžu vai pakalpojumu iegādi par atlīdzību. [..]

[..]

(24) Būtu jāatgādina, ka šķirējtiesas un samierināšanas pakalpojumus un citus līdzīgus alternatīvas strīdu izšķiršanas pakalpojumus parasti sniedz struktūras vai personas, kas ir noligtas vai izraudzītas veidā, kuru nevar reglamentēt ar iepirkuma noteikumiem. Būtu jāprecizē, ka šī Direktīva neattiecas uz pakalpojumu līgumiem, ar ko paredz minēto pakalpojumu sniegšanu, lai kā arī tie nebūtu nosaukti valsts tiesību aktos.

(25) Zināmu skaitu juridisko pakalpojumu sniedz pakalpojumu sniedzēji, kurus izraudzījušies dalībvalsts tiesa, saistībā ar tiem advokāti pārstāv klientus tiesvedībā, tie ir jāsniedz notāriem vai tie ir saistīti ar valsts varas īstenošanu. Šādus juridiskos pakalpojumus parasti sniedz struktūras vai personas, kas ieceltas vai izvēlētas tādā veidā, ko nav iespējams reglamentēt ar iepirkuma noteikumiem, piemēram, valsts prokuroru iecelšana dažās dalībvalstīs. Tādēļ minētos juridiskos pakalpojumus nebūtu jāiekļauj šīs direktīvas darbības jomā.”

4 Šīs direktīvas 10. panta “Īpaši izņēmumi attiecībā uz pakalpojumu līgumiem” c) un d) punktā ir paredzēts:

“Šo direktīvu nepiemēro šādiem publiskiem pakalpojumu līgumiem:

[..]

c) par šķirējtiesas un samierināšanas pakalpojumiem;

d) par jebkuru no šādiem juridiskajiem pakalpojumiem:

i) klienta juridiska pārstāvība, ko veic advokāts Padomes Direktīvas 77/249/EEK [(1977. gada 22. marts) par pasākumiem, kas palīdz advokātiem sekmīgi īstenot brīvību sniegt pakalpojumus (OV 1977, L 78, 17. lpp.)] 1. panta nozīmē:

– dalībvalstī, trešā valstī vai starptautiskā šķirējtiesas vai samierināšanas instancē notiekošā šķirējtiesā vai samierināšanā vai

– dalībvalsts vai trešās valsts tiesās vai publiskā sektora iestādēs vai starptautiskās tiesās vai iestādēs notiekošā tiesvedībā;

ii) juridiskas konsultācijas, ko sniedz, gatavojoties kādam no procesiem, kas minēti šā punkta i) apakšpunktā, vai ja ir drošas pazīmes un liela varbūtība, ka lieta, uz kuru konsultācijas attiecas, kļūs par šādu procesu priekšmetu, ar noteikumu, ka konsultācijas sniedz advokāts Direktīvas [77/249] 1. panta nozīmē;

[..]

v) citi juridiskie pakalpojumi, kuri attiecīgajā dalībvalstī ir saistīti, pat ja tikai dažkārt, ar oficiālas varas īstenošanu.”

Beļģijas tiesības

5 Ar 2016. gada 17. jūnija *loi relative aux marchés publics* [Publisko iepirkumu likums] (2016. gada 14. jūlija *Moniteur belge*, 44219. lpp.) Beļģijas likumdevējs pārskatīja publiskā iepirkuma jomas tiesību normas un pielāgoja to regulējumu Direktīvai 2014/24. Šā likuma 28. pantā ir noteikts:

“1. daļa. Šo likumu, neskarot šī panta tā 2. daļā noteikto, nepiemēro šādiem publiskiem pakalpojumu līgumiem:

[..]

3° par šķirējtiesas un samierināšanas pakalpojumiem;

4° par jebkuru no šādiem juridiskajiem pakalpojumiem:

- a) klienta juridiska pārstāvība, ko veic advokāts Direktīvas [77/249] 1. panta nozīmē:
  - i. dalībvalstī, trešā valstī vai starptautiskā šķirējtiesas vai samierināšanas instancē notiekošā šķirējtiesā vai samierināšanā vai
  - ii. dalībvalsts vai trešās valsts tiesās vai publiskā sektora iestādēs vai starptautiskās tiesās vai iestādēs notiekošā tiesvedībā;
- b) juridiskas konsultācijas, ko sniedz, gatavojoties kādam no procesiem, kas minēti šā punkta a) apakšpunktā, vai ja ir drošas pazīmes un liela varbūtība, ka lieta, uz kuru konsultācijas attiecas, kļūs par šādu procesu priekšmetu, ar noteikumu, ka konsultācijas sniedz advokāts minētās Direktīvas [77/249] 1. panta nozīmē;

[..]

- e) citi juridiskie pakalpojumi, kuri Karalistē ir saistīti, pat ja tikai dažkārt, ar valsts varas īstenošanu;

[..]

2. daļa. Karalis var pieņemt publiskā iepirkuma noteikumus par to, kad Viņa noteiktos gadījumos piemērojami šī panta 1. daļas 4. punkta a) un b) apakšpunkts.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 6 2017. gada 16. janvārī P. M., N. G.d.M. un P. V.d.S. – prasītāji pamatlietā – advokāti un kvalificēti tiesību speciālisti, vērsās iesniedzējtiesā, *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa, Beļģija), ar prasību atcelt tiesību aktu, kas bija vērsta pret Publisko iepirkumu likuma normām, ar kurām no šī likuma piemērošanas jomas tiek izslēgti noteikti juridiskie pakalpojumi, kā arī noteikti šķirējtiesas un samierināšanas pakalpojumi.
- 7 Prasītāji pamatlietā norāda, ka, tā kā šo normu piemērošanas rezultātā tajās minētajiem pakalpojumiem nedrīkst piemērot šajā likumā paredzēto publiskā iepirkuma regulējumu, ar tām tiek radīta atšķirīga attieksme, kas nav attaisnojama.
- 8 Iesniedzējtiesa uzskata, ka jautājums ir par to, vai šo pakalpojumu izslēgšana no publiskā iepirkuma procedūrām apdraud mērķus, kurus Savienības likumdevējs ir nospraudis, pieņemot Direktīvu 2014/24, par pilnīgu konkurenci, pakalpojumu sniegšanas brīvību un brīvību veikt uzņēmējdarbību un vai saskaņā ar subsidiaritātes un vienlīdzīgas attieksmes principiem būtu jāsaskaņo Savienības tiesību normas arī attiecībā uz šiem pakalpojumiem.
- 9 Šī tiesa uzskata, ka, lai izvērtētu valsts tiesību normu, kuras tajā tiek apstrīdētas, atbilstību Konstitūcijai, ir jāpārbauda, vai šīs direktīvas 10. panta c) punkta un d) punkta i), ii) un v) apakšpunktā ietvertās normas ir saderīgas ar vienlīdzīgas attieksmes un subsidiaritātes principiem, kā arī ar LESD 49. un 56. pantu.
- 10 Šādos apstākļos *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Direktīvas [2014/24] 10. panta [c) punkts un d) punkta i), ii) un v) apakšpunkts] ir saderīgi ar vienlīdzīgas attieksmes principu, ja nepieciešams, skatot tos kopā ar subsidiaritātes principu un [LESD] 49. un 56. pantu, ja tajos minētie pakalpojumi tiek izslēgti no attiecīgajā direktīvā ietverta iepirkuma noteikumu piemērošanas, kas tomēr garantē efektīvu konkurenci un brīvu apriti, piešķirot pakalpojumu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības?”

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

- 11 Čehijas Republikas un Kipras valdības apstrīd prejudiciālā jautājuma pieņemamību un tādējādi arī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību.
- 12 Čehijas Republikas valdība apgalvo, ka šim jautājumam nav nekādas saiknes ar pamatlietas faktisko situāciju vai priekšmetu, jo tie attiecas uz jautājumu, vai Beļģijas konstitūcijai ir pretrunā, ka ar valsts tiesisko regulējumu no valsts publisko iepirkumu jomas tiesību normu tvēruma tiek izslēgti noteikti juridiskie pakalpojumi, kas ir izslēgti arī no Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomas. Savienības tiesībās neesot prasības, ka dalībvalstij attiecīgie pakalpojumi būtu jāiekļauj transponējošo valsts tiesību normu piemērošanas jomā. Tādēļ šis jautājums esot jāizvērtē tikai no Beļģijas konstitūcijas skatupunkta.
- 13 Kipras valdība savukārt norāda, ka uzdotais jautājums ir par šīs direktīvas 10. panta c) punkta un d) punkta i), ii) un v) apakšpunkta atbilstību LESD 49. un 56. pantam. Taču ikviens valsts pasākums, par kuru ir veikta izsmeļoša saskaņošana Savienības līmenī, esot jāizvērtē, ņemot vērā šī saskaņošanas pasākuma normas, nevis primāro tiesību aktu normas.
- 14 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, ja jautājums par Savienības iestāžu pieņemta tiesību akta spēkā esamību ir izvirzīts valsts tiesā, šai tiesai ir jālemj, vai sprieduma taisīšanai ir nepieciešams nolēmums par šo jautājumu, un tātad – vai ir jālūdz Tiesai lemt par šo jautājumu. Tādēļ, ja valsts tiesas uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību normu spēkā esamību, Tiesai principā ir jālemj (spriedumi, 1997. gada 11. novembris, *Eurotunnel* u.c., C-408/95, EU:C:1997:532, 19. punkts; 2002. gada 10. decembris, *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 34. punkts, kā arī 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 49. punkts).
- 15 Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas saskaņā ar LESD 267. pantu uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja, konkrēti, nav izpildītas Tiesas Reglamenta 94. pantā izvirzītās prasības attiecībā uz lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saturu vai ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību normas interpretācijai vai spēkā esamības vērtējumam, ko lūgusi valsts tiesa, nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, vai ja problēmai ir hipotētisks raksturs (spriedums, 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 50. punkts).
- 16 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pamatlietā aplūkojamās tiesību normas, kuru atcelšana tiek lūgta iesniedzējtiesai, ir no likuma, ar ko Beļģijas tiesībās tikusi transponēta Direktīva 2014/24, un tās it īpaši attiecas uz noteiktu juridisko pakalpojumu izslēgšanu no tā piemērošanas jomas.
- 17 Šādos apstākļos, pretēji Čehijas Republikas un Kipras valdību nostājai, jautājums par Direktīvas 2014/24 10. panta c) punkta un d) punkta i), ii) un v) apakšpunkta spēkā esamību pamatlietas atrisināšanai nav nenozīmīgs. Proti, gadījumā, ja minētajās normās noteiktā izslēgšana tiktu atzīta par spēkā neesošu, normas, kuru atcelšana tiek lūgta iesniedzējtiesai, būtu uzskatāmas par Savienības tiesībām neatbilstošām.
- 18 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka uzdotais jautājums un tādējādi arī lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemami.

Par prejudiciālo jautājumu

- 19 Ar uzdoto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesu lemt par Direktīvas 2014/24 10. panta c) punkta un d) punkta i), ii) un v) apakšpunkta spēkā esamību vienlīdzīgas attieksmes un subsidiaritātes principu, kā arī LESD 49. un 56. panta aspektā.

- 20 Pirmkārt, attiecībā uz subsidiaritātes principu un LESD 49. un 56. panta ievērošanu ir jāatgādina, pirmām kārtām, ka subsidiaritātes princips ir noteikts LES 5. panta 3. punktā un saskaņā ar to jomās, kuras nav ekskluzīvā Savienības kompetencē, Savienība rīkojas tikai atbilstīgā apmērā un vienīgi tad, ja paredzētās darbības mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs, bet ierosinātās darbības mēroga vai seku dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 4. maijs, *Philip Morris Brands u.c.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 215. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 21 No apstākļa, ka Savienības likumdevējs no Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomas ir izslēdzis tās 10. panta c) punkta un d) punkta i), ii) un v) apakšpunktā uzskaitītos pakalpojumus, skaidri ir secināms, ka tas, šādi rikodamies, ir uzskatījis, ka valstu likumdevējiem ir pašiem jānosaka, vai šiem pakalpojumiem ir piemērojami publiskā iepirkuma jomas noteikumi.
- 22 Tādēļ nevar uzskatīt, ka minētas normas ir tikušas pieņemtas, pārkāpjot subsidiaritātes principu.
- 23 Otrām kārtām, attiecībā uz LESD 49. un 56. panta ievērošanu ir jānorāda, ka Direktīvas 2014/24 1. apsvērumā ir teikts, ka publiskajam iepirkumam, ko īsteno dalībvalstu iestādes vai kas tiek īstenots to vārdā, ir jāatbilst LESD principiem, jo īpaši brīvībai veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvībai.
- 24 Proti, atbilstoši pastāvīgajai Tiesas judikatūrai publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras koordinēšanas Savienības līmenī mērķis ir novērst preču un pakalpojumu brīvas aprites pārkāpumus, ko šīs procedūras varētu radīt, un tātad aizsargāt citās dalībvalstīs reģistrēto tirgus dalībnieku, kas vēlas piedāvāt preces vai pakalpojumus citās dalībvalstīs reģistrētām līgumslēdzējām iestādēm, intereses (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2007. gada 13. novembris, Komisija/Īrija, C-507/03, EU:C:2007:676, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Taču no tā neizriet, ka, izslēdzot no Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomas tās 10. panta c) punktā un d) punkta i), ii) un v) apakšpunktā uzskaitītos pakalpojumus un tādējādi neuzliekot dalībvalstīm pienākumu tiem piemērot publiskā iepirkuma tiesisko regulējumu, šī direktīva apdraudētu Līgumos garantētās brīvības.
- 26 Otrkārt, attiecībā uz Savienības likumdevēja rīcības brīvību un vispārējo vienlīdzīgas attieksmes principu jānorāda, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai Savienības likumdevējam ir plaša rīcības brīvība tam piešķirto pilnvaru īstenošanā, kad tā rīcība ietver politiska, ekonomiska vai sociāla rakstura izvēli un kad tam ir jāveic sarežģīti novērtējumi un izvērtējumi (spriedumi, 2008. gada 16. decembris, *Arcelor Atlantique un Lorraine u.c.*, C-127/07, EU:C:2008:728, 57. punkts, kā arī 2019. gada 30. janvāris, *Planta Tabak*, C-220/17, EU:C:2019:76, 44. punkts). Tikai šajā jomā veikta pasākuma acīmredzama neatbilstība mērķim, ko kompetentās iestādes vēlas sasniegt, var ietekmēt šāda pasākuma likumību (spriedums, 2004. gada 14. decembris, *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 48. punkts).
- 27 Tomēr pat šādu pilnvaru esamības gadījumā Savienības likumdevējam sava izvēle ir jābalsta uz objektīviem un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķim atbilstošiem kritērijiem (spriedums, 2008. gada 16. decembris, *Arcelor Atlantique un Lorraine u.c.*, C-127/07, EU:C:2008:728, 58. punkts).
- 28 Turklāt saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru vispārējais vienlīdzīgas attieksmes princips kā vispārējs Savienības tiesību princips prasa, lai līdzīgas situācijas netiktu aplūkotas atšķirīgi un atšķirīgas situācijas netiktu aplūkotas vienādi, ja vien tādai pieejai nav objektīva attaisnojuma (spriedums, 2008. gada 16. decembris, *Arcelor Atlantique un Lorraine u.c.*, C-127/07, EU:C:2008:728, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 29 Atšķirīgo situāciju salīdzināmība tiek novērtēta, ņemot vērā visus to raksturojošos elementus. Šie elementi ir jānosaka un jānovērtē, ņemot vērā Savienības tiesību akta, ar ko tiek ieviesta attiecīgā atšķirība, priekšmetu un mērķi. Turklāt ir jāņem vērā tās nozares principi un mērķi, uz kuru attiecas

šis akts (spriedumi, 2011. gada 12. maijs, Luksemburga/Parlaments un Padome, C-176/09, EU:C:2011:290, 32. punkts, kā arī 2019. gada 30. janvāris, *Planta Tabak*, C-220/17, EU:C:2019:76, 37. punkts).

- 30 Tātad Direktīvas 2014/24 10. panta c) punkta un d) punkta i), ii) un v) apakšpunkta spēkā esamība ir jāizvērtē, ņemot vērā vienlīdzīgas attieksmes principu.
- 31 Tādējādi, pirmām kārtām, attiecībā uz Direktīvas 2014/24 10. panta c) punktā paredzētajiem šķirējtiesas un samierināšanas pakalpojumiem tās 24. apsvērumā ir teikts, ka struktūras vai personas, kas sniedz šķirējtiesas un samierināšanas pakalpojumus un citus līdzīgus alternatīvas strīdu izšķiršanas pakalpojumus, tiek nolīgtas vai izraudzītas veidā, kuru nevar reglamentēt ar publiskā iepirkuma noteikumiem.
- 32 Proti, šķirējtiesneši un samierinātāji vienmēr ir jāpieņem abām strīda pusēm un tie tiek noteikti ar pušu savstarpēju vienošanos. Valsts iestāde, kas uzsāk šķirējtiesas vai samierināšanas publiskā iepirkuma procedūru, tādējādi nedrīkstētu uzspiest līgumpartnerim kopēju šķirējtiesnesi vai samierinātāju.
- 33 Ņemot vērā to objektīvās īpašības, 10. panta c) punktā paredzētie šķirējtiesas un samierināšanas pakalpojumi tādējādi nav pielīdzināmi citiem Direktīvas 2014/24 tvērumā ietilpstošajiem pakalpojumiem. No tā izriet, ka Savienības likumdevējs, neapdraudot vienlīdzīgas attieksmes principu, savas rīcības brīvības ietvaros drīkstēja no Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomas izslēgt tās 10. panta c) punktā minētos pakalpojumus.
- 34 Otrām kārtām, attiecībā uz Direktīvas 2014/24 10. panta d) punkta i) un ii) apakšpunktā minētajiem advokātu sniegtajiem pakalpojumiem no tās 25. apsvēruma izriet, ka Savienības likumdevējs ir ņēmis vērā apstākli, ka šādus juridiskos pakalpojumus parasti sniedz struktūras vai personas, kas ieceltas vai izvēlētas tādā veidā, ko atsevišķās dalībvalstīs nav iespējams reglamentēt ar iepirkuma noteikumiem, un tādēļ šie juridiskie pakalpojumi ir jāizslēdz no minētās direktīvas tvēruma.
- 35 Šajā ziņā ir jānorāda, ka ar Direktīvas 2014/24 10. panta d) punkta i) un ii) apakšpunktu no tās tvēruma nav izslēgti visi pakalpojumi, ko advokāts var sniegt līgumslēdzējai iestādei, bet gan tikai klienta pārstāvība starptautiskā šķirējtiesas vai samierināšanas instancē notiekošā šķirējtiesā vai samierināšanā, pārstāvība dalībvalsts vai trešās valsts tiesās vai publiskā sektora iestādēs vai starptautiskās tiesās vai iestādēs notiekošā tiesvedībā, kā arī juridiskas konsultācijas, ko sniedz, gatavojoties kādam no iepriekš minētajiem procesiem vai tā iespējamības gadījumā. Šādi advokātu pakalpojumi tiek sniegti tikai tādu *intuitu personae* attiecību ietvaros starp advokātu un tā klientu, kam raksturīga visstingrākā konfidencialitāte.
- 36 Tomēr, no vienas puses, šādas *intuitu personae* attiecības starp advokātu un tā klientu, kuras raksturo arī aizstāvja brīva izvēle un uzticības saikne klienta un advokāta starpā, aprūrina sniedzamo pakalpojumu sagaidāmās kvalitātes objektīvu aprakstīšanu.
- 37 No otras puses, konfidencialitāti advokāta un tā klienta attiecībās, kuras mērķis, it īpaši šī sprieduma 35. punktā minētajos apstākļos, ir gan ieinteresēto personu tiesību uz aizstāvību pilnīgas izmantošanas aizsardzība, gan arī prasība, ka ikvienai personai ir tiesības bez ierobežojumiem vērsties pie sava advokāta (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1982. gada 18. maijs, *AM & S Europe*/Komisija, 155/79, EU:C:1982:157, 18. punkts), varētu apdraudēt līgumslēdzējas iestādes pienākums precizēt šāda līguma piešķiršanas nosacījumus, kā arī šo nosacījumu publiskuma prasība.
- 38 No tā izriet, ka, ņemot vērā Direktīvas 2014/24 10. panta d) punkta i) un ii) apakšpunktā norādīto pakalpojumu objektīvās īpašības, tie nav salīdzināmi ar šīs direktīvas tvērumā ietilpstošajiem pakalpojumiem. Pamatojoties uz šo objektīvo atšķirību un tādējādi arī neapdraudot vienlīdzīgas attieksmes principu, Savienības likumdevējs savas rīcības brīvības ietvaros drīkstēja šos pakalpojumus izslēgt no minētās direktīvas piemērošanas jomas.

- 39 Trešām kārtām, attiecībā uz Direktīvas 2014/24 10. panta d) punkta v) apakšpunktā minētajiem juridiskajiem pakalpojumiem, kuri, pat ja tikai dažkārt, ir saistīti ar valsts varas īstenošanu, jānorāda, ka šīs īstenošanas darbības un līdz ar to arī minētie pakalpojumi atbilstoši LESD 51. pantam ir izslēgti no šī Līguma normu par brīvību veikt uzņēmējdarbību piemērošanas jomas un atbilstoši LESD 62. pantam – arī no tā normu par pakalpojumu sniegšanas brīvību piemērošanas jomas. Šādi pakalpojumi no minētās direktīvas tvērumā iekļautajiem pakalpojumiem atšķiras ar to, ka tie tieši vai netieši ir saistīti ar valsts varas īstenošanu un uzdevumiem, kuru mērķis ir valsts vai citu publisku struktūru vispārējo interešu aizsardzība.
- 40 No minētā izriet, ka pēc sava rakstura vien juridiskie pakalpojumi, kuri, pat ja tikai dažkārt, ir saistīti ar valsts varas īstenošanu, to objektīvo īpašību dēļ nav pielīdzināmi citiem pakalpojumiem, kuri ietilpst Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomā. Pamatojoties uz šo objektīvo atšķirību un tādējādi – arī šajā gadījumā – neapdraudot vienlīdzīgas attieksmes principu, Savienības likumdevējs savas rīcības brīvības ietvaros drīkstēja šos pakalpojumus izslēgt no Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomas.
- 41 Līdz ar to Direktīvas 2014/24 10. panta c) punkta un d) punkta i), ii) un v) apakšpunkta pārbaudē nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt to spēkā esamību vienlīdzīgas attieksmes un subsidiaritātes principu, kā arī LESD 49. un 56. panta aspektā.
- 42 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka tā pārbaudē nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/24 10. panta c) punkta un d) punkta i), ii) un v) apakšpunkta normu spēkā esamību vienlīdzīgas attieksmes un subsidiaritātes principu, kā arī LESD 49. un 56. panta aspektā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 43 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Jautājuma pārbaudē nav atklājies neviens apstāklis kas varētu ietekmēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, 10. panta c) punkta un d) punkta i), ii) un v) apakšpunkta normu spēkā esamību vienlīdzīgas attieksmes un subsidiaritātes principu, kā arī LESD 49. un 56. panta aspektā.

[Paraksti]